

BELEDİYELEERDE STRATEJİK PLANLAMA

Stratejik plan nedir?

Stratejik plan, idarelerce hazırlanan ve idarenin orta vadeli geleceğini; vizyon, misyon, amaç ve hedefler doğrultusunda çerçeveleyen bir plandır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre stratejik plan, yerel seçimlerden itibaren altı ay içinde, sivil toplum kuruluşlarının görüşleri de alınarak hazırlanır.

Stratejik planlamada dikkat edilmesi gerekenler:



Katılımcılık

Stratejik planda yer alan amaç ve hedeflerin başta dezavantajlı gruplar olmak üzere tüm yurttaşların ihtiyaç ve taleplerine uygun olarak belirlenebilmesi için planlama süreci katılımcı ve kapsayıcı olmalıdır. Bunun için planlama sürecinin başındayken kapsayıcı mahalle çalışma komiteleri kurulmalı ve memnuniyet ve ihtiyaç anketleri düzenlenmelidir. Planlama sürecine STK'lerin de katılımı sağlanmalı, sivil toplum ve meslek örgütlerinin değerlendirmelerinden faydalanılmalıdır.



Ölçülebilirlik



Zamana bağlılık



Gerçekçilik

Vizyon, misyon, amaç ve hedeflerin gerçekçi olması, konjonktürü ve ülke ekonomisini göz önünde bulundurması ve belediye bütçesinden bağımsız olarak belirlenmemesi gerekmektedir. Amaç ve hedeflerin yerine getirildiğinin değerlendirmesini yapabilmek için ölçülebilir ve zamana bağlı olması da önemlidir. Bunun için hedefleri değerlendirmeye yarayacak performans göstergelerine mutlaka yer verilmelidir.



Hesap verebilirlik

Belediyeler karar alırken ve hizmetlerini yerine getirirken yurttaşlara karşı şeffaf olmalıdır. Stratejik planın hazırlanması ve izleme ve değerlendirme süreçlerinde de şeffaflık ilke edinilmelidir. Hazırlık ve izleme&değerlendirme aşamalarında katılımı sağlanan yurttaşların ve STK'ler gibi diğer dış paydaşların görüş ve önerilerinin plana nasıl yansıtıldığını gösteren çalışmalar yapılmalıdır. Performans göstergeleri aracılığıyla plana uyum başarısı ölçülmeli ve yerel yönetimler bu alana yönelik sistematik hesap verme mekanizmaları geliştirmelidir.



İzleme & Değerlendirme

Stratejik planın katılımcı bir şekilde hazırlanması kadar hayata geçirilmesi de önemlidir. Plan kabul edildikten sonraki süreçte konjonktürel değişiklikler dikkate alınarak amaç ve hedef düzenlemelerinin yapılması gerekmektedir. İzleme ve değerlendirme süreçleri için de belli başlı mekanizmaların geliştirilmesi, mukimlerin ve STK'lerin de bu süreçlere, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerinin hayata geçirilebilmesi için dahil edilmesi gereklidir. İzleme ve değerlendirme sürecinde de kamuoyu yoklamasına başvurulması ve performans sonuçlarının STK'lere iletilmesi, belediyenin kamu ve sivil toplum katılımına verdiği önemi göstermesi ve ortaya çıkan planın uygulama sürecinin de katılımcı olması adına değerlidir.



Stratejik bütçeleme

Bütçeleme ve stratejik planlama pratiklerinin el ele gitmesi gerekmektedir. Stratejik plan ile yıllık bütçenin uyumlu olması, stratejik planın önceliğe ve toplumsal cinsiyete dayalı bütçelemeyle ilişkili olarak hazırlanması ve yerine getirilmesi, idarenin kaynaklarını verimli, etkin ve adil kullanması açısından önem taşımaktadır. Stratejik planda yer alan hedeflere ulaşmayı sağlayacak projelerin yalnızca izleme ve değerlendirme süreçleri içinde değil sürekli ve düzenli olarak takip edilmesi, plan ve bütçe arasında tutarlığın sağlanmasında faydalı olacaktır.



İş bölümü

Planda yer alan hedefler için hangi kurumların sorumlu olduğunun belirlenmesi, iş bölümünün belirgin bir şekilde yapılması planın başarılı uygulaması için gereklidir. Bunun için öncelikle belediye başkanının ve kurum içindeki yetkililerin stratejik planı benimsemesi önem taşır. Kurumsal kültür de zamanla stratejik planlamayı benimsemeye yönelik evrilecektir.